

GEOGRAFIA

Poziom rozszerzony:

1. Trójpodział geografii.
2. Źródła wiedzy geograficznej.
3. Różnice między siatką geograficzną a kartograficzną.
4. Wyjaśnić pojęcia: mapa, skala, geografia, źródła wiedzy geograficznej, odwzorowanie kartograficzne.
5. Przedstawić różnice między globusem, mapą i planem.
6. Rodzaje skali (podać przykłady).
7. Zamiana skali.
8. Rodzaje odwzorowań kartograficznych.
9. Wymienić rodzaje sygnatur.
10. Wymienić rodzaje izolinii.
11. Wymienić sposoby mierzenia odległości na mapie.
12. Wymienić graficzne metody prezentacji zjawisk na mapach (wskazać przykłady w atlasie).
13. Wyjaśnić pojęcia: jakościowe metody prezentacji zjawisk, ilościowe metody prezentacji zjawisk, wykres diagram.
14. Wymienić kartograficzne metody prezentacji zjawisk na mapach (wskazać przykłady w atlasie).
15. Zadania typu: obliczyć spadek rzeki
16. Wyjaśnić zasadę interpolacji.
17. Zadania typu: obliczyć odległości, powierzchnie rzeczywiste i na mapie.
18. Wyjaśnić pojęcia: Wielki Wybuch, sklepienie niebieskie, sfera niebieska, zenit, widnokrag, horyzont, gwiazdozbiór, rok świetlny,
19. Wymienić elementy składające się na Wszechświat.
20. Opisać rozwój poglądów na powstanie i budowę Wszechświata.
21. Podać nazwę rzeczywistego kształtu Ziemi i jej wymiary: powierzchnię, obwód, średni promień.
22. Wyjaśnić powstawanie zaćmień Słońca i Księżyca.
23. Przedstawić znaczenie pola magnetycznego Ziemi.
24. Wymienić i wskazać na mapie strefy oświetlenia Ziemi oraz podać ich główne cechy.
25. Omówić oświetlenie Ziemi 21 marca i 22 grudnia.
26. Omówić oświetlenie Ziemi 23 września i 22 czerwca.
27. Wskazać różnice między astronomicznymi, kalendarzowymi i klimatycznymi porami roku.
28. Przedstawić genezę dni i nocy polarnych oraz zorzy polarnej.
29. Zadania typu: przeliczyć szerokość geograficzną i wysokość Słońca w określonych punktach podczas przesileni i równonocy.
30. Wskazać różnice między kalendarzem juliańskim a gregoriańskim
31. Wyjaśnić pojęcia: doba słoneczna, gwiazdowa, czas strefowy, uniwersalny, słoneczny, urzędowy.
32. Wymienić parametry ruchu obrotowego Ziemi.
33. Wymienić konsekwencje ruchu obrotowego Ziemi.
34. Zadania typu: obliczyć czas słoneczny na podstawie długości geograficznej wskazanych punktów.
35. Zadania typu: obliczyć współrzędne geograficzne na podstawie różnic czasu i wysokości górowania Słońca.
36. Wyjaśnić wpływ siły Coriolisa na środowisko przyrodnicze.

37. Przedstawić skład atmosfery.
38. Wyjaśnić funkcje ozonosfery i jonosfery.
39. Zadania typu: obliczyć spadek temperatury powietrza wraz z wysokością.
40. Charakteryzuje i wyjaśnia rozkład temperatur powietrza na Ziemi.
41. Zadania typu: obliczyć średnią temperaturę dobową lub roczną oraz amplitudę temperatury powietrza.
42. Opisać zjawisko inwersji termicznej i jej rodzaje.
43. Wyróżnić rodzaje opadów i osadów atmosferycznych.
44. Klasyfikacja chmur ze względu na wysokość ich występowania, ich cechy.
45. Wyjaśnić proces kondensacji pary wodnej.
46. Czynniki wpływające na rozkład temperatury powietrza, wilgotności i opadów atmosferycznych na Ziemi.
47. Wyjaśnić pojęcia: ciśnienie atmosferyczne. Hektopaskal, izobara, wiat, pasat, monsun, fen, bryza, układy baryczne (wyż, niż, zatoka, siodło, klin).
48. Objasnić cyrkulację powietrza w strefie międzyzwrotnikowej.
49. Określić rodzaje mas powietrza i frontów atmosferycznych ze względu na ich temperaturę i miejsce powstania.
50. Scharakteryzować fronty pogodowe w strefach frontalnych.
51. Wymienić czynniki klimatotwórcze.
52. Scharakteryzować typy klimatów strefowych i astrefowych.
53. Scharakteryzować wpływ czynników klimatotwórczych na klimat wybranych regionów świata.
54. Wyjaśnić pojęcia: cykl hydrologiczny, bilans wodny, transpiracja, infiltracja.
55. Podać nazwy ruchów wód morskich i wymienić ich przyczyny.
56. Wyjaśnić genezę prądów morskich, opisać model ich krążenia na różnych oceanach i ich wpływ na klimat (podać przykłady).
57. Wyjaśnić pojęcia: źródło, wody artezyjskie, wody subartezyjskie, strefa aeracji, strefa saturacji, okno hydrologiczne.
58. Opisać występowanie różnych typów wód podziemnych.
59. Ocenić gospodarcze i przyrodnicze znaczenie wód podziemnych i artezyjskich.
60. Wskazać na przykładach różne ustroje rzeczne.
61. Opisać etapy zanikania jezior.
62. Wymienić podstawowe typy genetyczne jezior (podać przykłady).
63. Wskazać warunki klimatyczne i orograficzne powstawania lodowców górskich i lądolodów.
64. Wymienić typy lodowców.